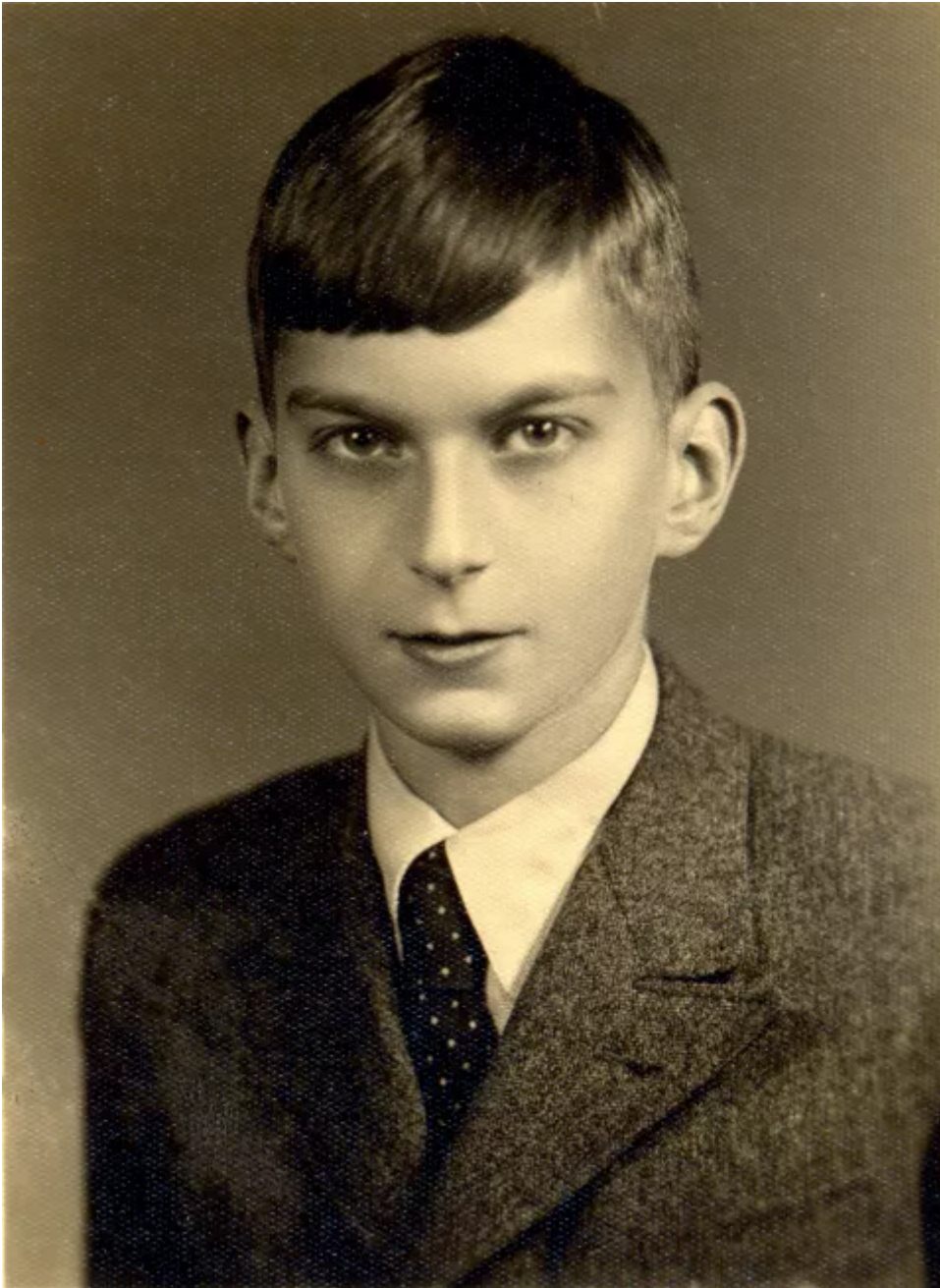

Toman Brod

Takhle jsem se nechal vyfotit na svůj první občanský průkaz v roce 1941, ještě předtím, než jsem odjel do Terezína.

Fotka je z doby, kdy situace naše a Židů z Protektorátu začala být velice vážná. Všichni Židé z Prahy byli soustředěni na Starém Městě, mohli žít jen tam. Bydleli jsme v bytě spolu se dvěma dalšími rodinami, ale protože naše kuchařka byla křesťanka, pronajala na své jméno dvoupokojový byt v Masné ulici, kde jsme s ní ve skutečnosti žili. Do Kozí Ulice na Starém Městě jsme chodili jen spát. Celý dům v Masné Ulici věděl, že tam je židovská rodina, ale nikdo nás neudal. Asi to byla zvláštnost, určitě to nebylo běžné, ale bylo to tak.

Protože jsme coby židovské děti nesměly chodit do normálních škol, vyučovali nás židovští učitelé, kteří k nám chodili a učili nás. Byli jsme vždycky skupina osmi až deseti židovských chlapců a děvčat dohromady. Nepamatuji se, že bychom se předtím znali, prostě jsme se seznámili a byli jsme kamarádi.

Dokud byla možnost, jezdili jsme na kole, měli jsme takovou skupinu asi deseti mladých židovských lidí a jezdili jsme třeba na výlet do Roztok nebo na Zbraslav, do Štěchovic. Mládež se snažila nějak využívat volného času a trávit ho společně. Ale bylo to jenom, dokud se nenosily hvězdy, pak už bylo zle.